

Yttrande

Datum
2016-03-16
Ert datum
2016-02-08

Vårt dnr
018/2016-4.1.1.
Ert dnr
4.6.18-11847/15

Sidnr
1(3)

Jordbruksverket
Att: Staffan Eklöf
e-post: genteknik@jordbruksverket.se

Ansökan om att få bedriva fältförsök med genetiskt modifierad hybridasp**Yttrande**

Nämnden har inga invändningar mot att fältförsök med de 26 hybridaspinjerna genomförs.

Bakgrund

Företaget SweTree Technologies AB har ansökt om att få bedriva fältförsök med genetiskt modifierad hybridasp perioden 2016 till 2021.

Varje linje av hybridasp har modifierats med en av totalt nio gener. Dessa nio gener har kopplats till olika promotorer (startsekvenser). Totalt rör det sig om 26 olika linjer av hybridasp. En promotor styr när och hur mycket genen uttrycks (hur mycket protein som produceras). De gener som hybridasporna modifierats med är endera en gen som är inblandad i bildandet av växthormonet gibberellin eller en gen för en transkriptionsfaktor (protein som reglerar andra geners uttryck).

Syftet med fältförsöket är att få ökad kunskap om hur de olika kombinationerna av promotor och gen påverkar tillväxt. Kunskapen kan i framtiden användas för att med hjälp av konventionella förädlingsmetoder eller genteknik ta fram nya sorter med ökad produktion av vedbiomassa.

Överväganden*Hybridaspens användningsområden*

Odling av snabbväxande vedartade växter dominerar i Sverige arealmässigt av arter inom videsläktet. Intresset för att odla poppel och hybridasp har dock ökat de senaste åren och arealerna uppskattades 2015 till cirka 3000 hektar.

Enligt Jordbruksverkets handbok för odlare av poppel och hybridasp står bioenergi och torv för 22 procent av Sveriges totala energitillförsel. Biomassa används främst till produktion av värme och el, men kan också omvandlas till exempelvis etanol, metanol och diesel. Poppel och hybridasp kan också användas till massa-ved, tändsticksvirke, fanér och timmer. Oavsett vad de kommer att användas till har, enligt handboken, de båda trädslagen en ljus framtid då de är snabbväxande och har kort omloppstid (från planta till avverkningsbart träd).

Spridning till vilda populationer

När knopparna anläggs på eftersommaren/hösten är det redan bestämt om en viss knopp ska utvecklas till blomma eller blad. Vilken typ av knopp det är kan man se på dess form. Träden kommer att inspekteras en gång per månad från februari till september. Skulle något träd bära på reproduktiva knoppar avverkas samtliga individer av den linje. Hybridasp kan även föröka sig vegetativt via rotskott, något som kommer att kontrolleras en gång per månad under perioden maj till septem-

ber. För att underlätta kontrollen av rotskott hålls vegetationen i en bård om 10 meter runt försöket nere. Utsättningsplatsen är omgärdad av ett två meter högt viltstängsel.

Tillstånd för fältförsök ges i maximalt fem år, med möjlighet till förlängning. Det tar vanligtvis 5-20 år innan asp blommar för första gången. När det gäller den hybridasp (T89) som modifierats har blomning aldrig observerats. Genmodifierade hybridasp som bygger på T89 har till exempel odlats i fältförsök sedan 2009 utan att blomknoppar har bildats.

Nämnden ska enligt sina instruktioner beakta vikten av att ett gott forskningspolitiskt klimat upprätthålls.

Etisk bedömning

Fältförsöket är en del av ett forskningsprojekt för att studera olika geners påverkan på bland annat tillväxt. Detta gagnar samhället i stort då det långsiktigt kan ha betydelse för ett hållbart och resurseffektivt skogsbruk och förädling av träd som energigrödor.

Nämnden anser att den åtgärdsplan för kontroll, övervakning och avfallshantering som redovisas i ansökan är tillräcklig för att säkerställa att fältförsöket inte leder till några negativa konsekvenser för miljön.

Beslut i detta ärende har efter föredragning av kanslichefen Marie Nyman fattats av ledamöterna Birgitta Eilemar, Stefan Johansson, Marianne Pettersson, Josef Fransson, Kristina Yngwe, Nooshi Dadgostar, Annika Eclund, Stellan Welin, Jens Sundström och Anna Tunlid samt tjänstgörande ersättarna Betty Malmberg, Kew Nordqvist (skiljaktig, se bilaga), Bengt Eliasson, Rikard Holmdal och Laura Parducci. Vid ärendets slutliga handläggning utan att delta i avgörandet deltog även ersättarna Anders Forsberg och Mariette Andersson samt tjänstemännen Birgit Postol och Jenny Carlsson.

Birgitta Eilemar

Marie Nyman

Kew Nordqvist, tjänstgörande ersättare för ledamoten Emma Nohrén (MP) är skiljaktig och anför följande:

Vi vänder oss generellt mot genteknik utanför laboratoriets väggar. Vi anser att risken för påverkan på den biologiska mångfalden inte kan uteslutas och vi åberopar försiktighetsprincipen.